

Lov om fragtaftaler ved international vejtransport (CMR)

4. udgave

Med kommentarer af
Ulla Fabricius

Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lov om fragtaftaler ved
international vejtransport
(CMR)

Ulla Fabricius

Lov om fragtaftaler ved
international vejtransport
(CMR)

4. udgave

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2017

Ulla Fabricius
Lov om fragtaftaler ved
international vejtransport
(CMR)

4. udgave, 1. oplag

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag 2017

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Tryk: Clemenstrykkeriet, Viborg

Printed in Lithuania 2017

ISBN 978-87-574-3390-6
e-ISBN 978-87-719-8110-0

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Gothersgade 137
1123 København K

Telefon: 39 13 55 00
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Indholdsfortegnelse

Forord	27
Lov om fragtaftaler	29
Kapitel I. Lovens område m.v.	41
§ 1. Lovens anvendelsesområde	41
Til stk. 1. Loven gælder for aftaler om vejtransport	41
1. Baggrund	41
1.1. CMR-konventionens tilblivelse	41
1.2. Indenrigstransporter i Danmark	43
1.3. Flyttetransporter og multimodale transporters	45
1.4. Seneste ændringer	46
2. CMR-lovens anvendelsesområde	47
2.1. Generelt	47
2.2.1. Er der indgået en transportaftale?	51
2.2.2. Er transportaftalen international?	53
2.2.3. Vedrører transportaftalen en vejtransport?	54
2.2.3.1. Option på transportmiddel/valg af transportmiddel i strid med aftale/hindringer for anvendelse af aftalte transportmiddel	54
2.2.3.2. Logistikaftale eller vejtransport med supplerende ydelser?	62
2.2.3.3. Spedition eller vejtransport	64
2.3. Gods	65
2.3.1. Penge, ædelmetaller o. lign.	65
2.3.2. Personer, rejsegods og levende dyr	68
2.3.3. Køretøjer på egne hjul, containere, veksellad mm.	68
2.3.4. Emballage, paller og affald	69
2.4. Køretøj	70
2.5. Stedet for godsets overtagelse og bestemmelsesstedet er beliggende i to forskellige stater	70

Indholdsfortegnelse

2.6. Mod vederlag	71
2.7. Beliggende i en konventionsstat	71
Til stk. 2. Undtagne transportere	73
1. Befordring omfattet af internationale postkonventioner.	73
2. Begravelsestransporter	74
3. Befordring af flyttegods	74
Til Stk. 3. Lovens ufravigelighed	75
1. Præceptiviteten	75
2. Retten til forsikringsbeløb	81
3. Alle lignende vedtagelser	81
4. Aftaler om ændring af bevisbyrden	82
Til stk. 4. Lokal grænsetrafik	83
1. Bestemmelsens rækkevidde	83
§ 2. Definition af motorkøretøj	84
Til stk. 1. Køretøjer omfattet af loven	84
1. Køretøj	84
2. Motorkøretøj	85
3. Påhængsvogn	85
4. Sættevogn	85
5. Veksellad	86
6. Skibstrailer eller mafi-trailer	86
7. Vare- og personbiler	87
§ 3. Sammensatte befordringer	88
Til stk. 1. Sammensatte transportere	88
1. Anvendelsesområde for bestemmelsen	88
2. Hensynet bag bestemmelsen	89
3. Hovedreglen om huckepack-/ro-ro-transportere	90
Til stk. 2. Netværksbestemmelse	94
1. Transportere som er undtaget fra loven	94
2. Betingelserne for anvendelse af § 3, stk. 2.	95
2.1. Overblik	95
2.2. Under befordringen	96
2.3. Ikke skyldes landevejsfragtføreren	97
2.4. Under eller på grund af befordringen med det andet befordringsmiddel.	98
2.5. Tvingende lovbestemmelser	102
3. Sammenfald mellem fragtførere	108
Kapitel II. Fragtførerens ansvar for andre	109
§ 4. Fragtførerens ansvar for andre	109

Til stk. 1. Fragtførerens ansvar for andre	109
1. Anvendelsesområde	109
2. Ansvarsgrundlag	110
3. Fragtførerbegrebet	113
3.1. Afgivet transportløfte	113
3.2. Afgrænsning over for speditøren	113
3.3. Afgrænsning over for persongruppen nævnt i § 4	117
3.3.1. Generelle bemærkninger	117
3.3.2. Persongruppen	120
4. Ved udførelse af befordringen	121
5. Handlinger og undladelser, for hvilke fragtføreren er ansvarlig ..	123
6. Fragtførerens regreskrav	127
Kapitel III. Fragtaftalens indgåelse og opfyldelse	131
§ 5. Fragtbrevets betydning	131
Til stk. 1. Fragtaftalen bekræftes ved fragtbrev	131
1. Pligt til at oprette fragtbrev	131
Til stk. 2. Fragtbrev ikke nogen gyldighedsbetingelse	132
1. Fragtbrevets betydning	132
1.1. Gyldighedsbetingelse	132
1.2. Bevismæssig betydning af fragtbrevet	133
1.3. Fragtbrevets konstitutive virkninger	135
§ 6. Fragtbrevets oprettelse	138
Til stk. 1. Formkrav	138
1. Formkrav	138
1.1. Antal eksemplarer	138
1.2. Underskrifter	139
Til stk. 2. Særskilt fragtbrev	140
1. Særskilt fragtbrev	140
Til stk. 3. Fragtbrevet i elektronisk form	140
1. Mulighed for elektronisk fragtbrev mm.	140
Til stk. 4. Elektronisk signatur og tilgængelighed af oplysninger m.v.	141
1. Signatur og tilgængelighed	141
1.1. Signatur og adgang til oplysningerne i det elektroniske fragtbrev	141
1.2. Krav om udlevering af kvittering for godset m.v.	141
Til stk. 5. Elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner	141
1. Kravene til den digitale signatur	141

§ 7. Oplysninger som fragtbrevet skal indeholde	143
Til stk. 1. Obligatoriske oplysninger	143
1. Almindelige bemærkninger	143
1.1. Fragtbrevsformular og retsvirkning af manglende indførelse af oplysninger i fragtbrevet	143
2. De enkelte oplysninger m.v.	144
2.1. a: sted og dag for oprettelsen:	144
2.2. b: afsenderens navn og adresse:	144
2.3. c: fragtførerens navn og adresse:	145
2.4. d: sted og dag for godsets overtagelse og bestemmelsesstedet:	145
2.5. e: modtagerens navn og adresse:	146
2.6. f: den sædvanlige betegnelse for godsets art og indpakningsmåde, ved farligt gods den almindeligt anerkendte betegnelse:	147
2.7. g: antal af kolti, deres særlige mærker og deres numre: ..	148
2.8. h: godsets bruttovægt eller andet udtryk for dets mængde:	148
2.9. i: omkostninger m.v.:	148
2.10. j: anvisninger:	149
2.11. k: »Paramount klausul«:	150
§ 8. Oplysninger som fragtbrevet i påkommende tilfælde skal eller kan indeholde	152
Til stk. 1. Oplysninger som fragtbrevet kan indeholde	152
1. Almindelige bemærkninger	152
1.1. Oplysninger om accessoriske forpligtelser skal i påkommende tilfælde indføres i fragtbrevet	152
2. De enkelte oplysninger	154
2.1. a: forbud mod omlæsning	154
2.2. b: omkostninger, som afsenderen påtager sig at betale ..	155
2.3. c: efterkravsbeløb, som skal opkræves ved afleveringen .	155
2.4. d: godsets angivne værdi/særlig interesse i afleveringen .	156
2.5. e: forsikring	157
2.6. f: tidsfrist	157
2.7. g: dokumentfortegnelse	158
Til stk. 2. Oplysninger, der kan anføres i fragtbrevet	158
1. Oplysninger, der kan anføres i fragtbrevet udover oplysningerne i § 8, stk. 1	158
1.1. Eksempler på formålstjenelige oplysninger	158
Til stk. 3. Elektroniske oplysninger	160

1.	Elektronisk dokumentfortegnelse	160
§ 8 a. Obligatoriske oplysninger		161
Til stk. 1.	Oplysninger som det elektroniske fragtbrev skal indeholde	161
1.	Almindelige bemærkninger	161
2.	De enkelte oplysninger	162
2.1.	a: Oprettelse og udstedelse	162
2.2.	b: Fragtbrevets integritet	162
2.3.	c: Identifikation af tilføjelser eller ændringer i fragtbrevet og bevaring af oprindelige oplysninger	162
2.4.	d: Dokumentation for rettighedshaverens adkomst	162
2.5.	e: Dokumentation for levering	162
2.6.	f: Udskiftning af det elektroniske fragtbrev med et fragtbrev, der er udstedt på anden vis	163
§ 9. Ansvar for fragtbrevets indhold		164
Til stk. 1.	Afsenders ansvar for urigtige eller ufuldstændige oplysninger	164
1.	Oplysninger og anvisninger omfattet af bestemmelsen	164
1.1.	Oplysninger og anvisninger i fragtbrevet	164
1.2.	Fragtbrev skal være udstedt	165
1.3.	Oplysninger mangler helt i fragtbrevet	165
1.4.	Ansvar for oplysninger som ikke er indført i fragtbrevet .	165
1.5.	Bevisbyrden	166
2.	Objektivt og ubegrænset ansvar	166
2.1.	Objektivt ansvar	166
2.2.	Omkostninger og skade omfattet af bestemmelsen	166
Til stk. 2.	Oplysninger indført af fragtføreren	167
1.	Indførelse i fragtbrev efter anmodning	167
1.1.	Udtrykkelig og stiltiende anmodning	167
1.2.	Formodningsregel	168
Til stk. 3.	Manglende henvisning til CMR-konventionen	168
1.	Fragtførerens ansvar	168
1.1.	Alene fragtførerens ansvar	168
1.2.	Objektivt og ubegrænset ansvar	168
1.3.	Omkostninger og skade omfattet af bestemmelsen	169
§ 10. Fragtførerens undersøgelsespligt		171
Til stk. 1 og 2.	Fragtførerens undersøgelsespligt	171
1.	Generelle bemærkninger	171
1.1.	Bevisregel	171
2.	Oplysninger i fragtbrevet eller andet dokument	174
2.1.	Undersøge fragtbrevets oplysninger	174

Indholdsfortegnelse

2.2.	Undersøgelse af oplysninger i andre dokumenter	174
2.3.	Fragtførerens bevismæssige stilling ved manglende forbehold i fragtbrev eller andet dokument	176
3.	Undersøgelsespligtens omfang	177
3.1.	Kolli, mærker og numre	177
3.2.	Godsets og dets indpaknings synlige tilstand	179
3.2.1.	Særligt vare kendskab eller specielt udstyr	180
3.2.2.	Indpakningens synlige tilstand	181
3.2.3.	Køle- og frysegods	181
3.2.4.	Levnedsmidler	183
3.2.5.	Undersøgelse af læsning og stuvning	184
4.	Forbehold, tilladelighed og form	184
4.1.	Rimelige midler – antal kolli, mærker og numre	184
4.2.	Forbehold skal begrundes	185
4.2.1.	Krav om konkret begrundelse	186
4.2.2.	Hvornår og hvor skal forbehold tages	186
Til stk. 3.	Forbeholdets retsvirkninger	187
1.	Afsenders udtrykkelige godkendelse	187
1.1.	Generelle bemærkninger	187
1.2.	Afsenders manglende godkendelse	187
1.3.	Afsenders ansvar for mangelfuld indpakning	187
1.4.	Aflæsning af godset som konsekvens af manglende godkendelse	188
1.5.	Afsenders udtrykkelige godkendelse af forbehold	188
1.6.	Fragtførerens manglende forbehold	189
Til stk. 4.	Udvidet undersøgelse	190
1.	Bruttovægt eller andet udtryk for mængde og kollienes indhold 1.1. Fragtførerens pligt	190
1.2.	Undersøgelsens omfang	190
1.3.	Formodningsreglens analoge anvendelse	191
§ 11. Fragtbrevets beviskraft	193
Til stk. 1.	Bevis for godsets modtagelse og vilkårene	193
1.	Beviskraft	193
1.1.	Fragtbrev med underskrift	193
1.2.	Fragtbrev uden underskrift	194
Til stk. 2.	Formodningsregel	195
1.	Bevis for godsets tilstand m.v.	195
1.1.	Fragtføreren har ikke taget begrundet forbehold	195
1.2.	Fragtføreren har taget begrundet forbehold	196
1.3.	Undladelse af at tage forbehold	197

1.4. Sammenhæng med ansvarsbestemmelserne i §§24 og 25	197
§ 12. Mangelfuld indpakning af godset	198
Til stk. 1. Mangelfuld indpakning af godset	198
1. Ansvarsgrundlaget	198
1.1. Objektivt ansvar	198
1.2. Mangelfuld indpakning	198
1.2.1. Bevisbyrden	200
1.3. Ingen ret til ansvarsbegrænsning	200
1.4. Øvrige ladningsejeres direkte krav mod afsender af det skadevoldende gods	201
1.5. Begrebet afsender	201
2. Bortfald af afsenders ansvar	202
2.1. Fragtførerens undersøgelsespligt	202
2.2. Forbehold	203
2.2.1. Formkrav og godkendelse	203
3. Erstatningens omfang	204
3.1. Enhver person	204
3.2. Materiel	204
3.3. Andet gods	204
3.4. Omkostninger	205
§ 13. Farligt gods	206
Til stk. 1. Afsenders pligter	206
1. Almindelige bemærkninger	206
2. Definition af farligt gods	207
2.1. Godset er efter sin art og beskaffenhed farligt	207
3. Oplysningspligt	208
3.1. Afsenders oplysningspligt	208
3.2. Fragtførerens pligt til at søge oplysninger	211
Til stk. 2. Fragtførerens rettigheder når godset er farligt	211
1. Ret til at aflæsse, ødelægge eller uskadeliggøre godset	211
1.1. Hvor og hvornår kan transportøren udnytte sin ret	211
2. Afsenderens ansvar	213
2.1. Objektivt ansvar	213
2.2. Hvem kan rejse krav mod afsender efter § 13	214
2.3. Ingen ret til ansvarsbegrænsning	215
§ 14. Dokumenter, der skal stilles til fragtførerens rådighed	216
Til stk. 1. Afsenderens forpligtelser	216
1. Toldbehandling og andre formaliteter	216
1.1. Kun i relation til godset	216
1.2. Afsenderens forpligtelse	219

Indholdsfortegnelse

2.	Fragtførerens undersøgelsespligt	219
2.1.	Undersøgelsespligtens omfang	219
2.2.	Kan fragtføreren overtage forpligtelsen	220
Til stk. 2.	Afsenderens ansvar	221
1.	Ansvar for ledsagerpapirer	221
1.1.	Oplysninger der ikke fremgår af ledsagerpapirer	221
1.2.	Afsenders objektive og ubegrænsede ansvar	222
1.3.	Bortfald af afsenders ansvar	223
1.4.	Poster der kan kræves erstattet	225
1.5.	Afsenders ansvar overfor andre end transportøren	225
1.6.	Bevisbyrden	227
Til stk. 3.	Fragtførerens ansvar for bortkomst og misbrug af dokumenter stillet til hans rådighed	227
1.	Fragtførerens undersøgelse	227
1.1.	Ifølge fragtbrevet eller som gives i forvaring	227
2.	Ansvarsgrundlag	228
2.1.	Præsumptionsansvar	228
3.	Erstatningskravets størrelse	229
3.1.	Ansvarsbegrænsning	229
Til stk. 4.	Elektronisk kommunikation	231
1.	Tolddokumenter og andre formaliteter	231
§ 15. Retten til at råde over godset under befordringen		232
Til stk. 1.	Afsenders ret til at råde over godset	232
1.	Almindelige bemærkninger	232
2.	Afsenderens råderet	235
2.1.	Den tidsmæssige afgrænsning af råderetten	235
2.2.	Omfanget af rådighedsretten	236
3.	Modtagerens råderet	237
3.1.	ad. A) det andet eksemplar af fragtbrevet afleveres til modtageren	238
3.2.	ad. b) modtageren gør brug af sin ret efter § 18, stk. 1, til at kræve godset afleveret	238
3.3.	ad. c) ved fragtbrevets oprettelse	238
§ 16. Råderettens begrænsninger		240
Til stk. 1.	Afsenders/modtagers rådighedsret er begrænset	240
1.	Betingelser for råderetten	240
Til stk. 2.	Udførelsen af anvisningen skal være mulig	243
1.	Hvilke anvisninger skal fragtføreren rette sig efter	243
2.	Fragtførerens underrettningspligt	244
Til stk. 3.	Anvisning må ikke medføre en deling af lasten	245

1. Forbud mod deling af lasten	245
§ 17. Fragtførerens ansvar for ikke at efterkomme anvisninger ..	246
Til stk. 1. Fragtførerens ansvar for ikke at efterkomme anvisninger ..	246
1. I hvilke situationer indtræder ansvaret	246
1.1. Generelt	246
1.2. Unkladt udførelse af berettigede anvisninger	246
1.3. Udførelse af anvisninger uden forevisning af første fragtbrevseksemplar	247
1.4. Unkladt underretning	248
2. Erstatningspligtens omfang	248
§ 18. Godsets aflevering	251
Til stk. 1. Godsets aflevering	251
1. Modtagers rettigheder	251
1.1. Generelt	251
1.2. Modtager	251
1.3. Modtager fordrer det andet eksemplar af fragtbrevet udleveret	253
1.4. Aflevering mod kvittering	254
1.5. Kan afsender afvise at betale fragten, hvis fragtføreren ikke kan forevise et originalt fragtbrev kvitteret af modtager?	255
1.6. Modtagers rettigheder	257
1.7. Hvem er rette sagsøgte	262
Til stk. 2. Fragtførerens krav efter fragtbrevet	262
1. Fragtførerens rettigheder	262
1.1. Generelt	262
1.2. Rettigheder i henhold til § 18, stk. 1	262
1.3. Beløb der skyldes efter fragtbrevet	263
1.4. Fragtførerens tilbageholdsret	263
1.4.1. Sikkerhedsstillelse	266
§ 19. Hindringer for befordringens udførelse	268
Til stk. 1. Umuligt at opfylde fragtaftalen	268
1. Generelle bemærkninger	268
2. Uovervindelige hindringer	269
2.1. Begreb	269
2.2. Fragtførerens rettigheder og pligter	271
2.3. Bevisbyrde	272
Til stk. 2. Muligt at udføre transporten	272
1. Overvindelige hindringer	272
1.1. Indhente anvisninger	272

1.2. Bevisbyrden	273
§ 20. Hinder for afleveringen	274
Til stk. 1. Hinder for aflevering efter fremkomst til bestemmelsesstedet	274
1. Hindring for aflevering	274
2. Indhente anvisninger	275
Til stk. 2. Modtager har afvist godset	276
1. Afsenders rådighedsret uden forevisning af det første eksemplar af fragtbrevet	276
Til stk. 3. Afvisningshindring efter at modtager har anvist levering til en anden.	277
1. Forudsætning for anvendelse af stk. 3	277
§ 21. Omkostningerne ved anvisninger	278
Til stk. 1. Fragtførerens krav på dækning af omkostninger	278
1. Dækningsberettigede omkostninger	278
2. Omkostninger som ikke er dækningsberettigede	279
§ 22. Fragtførerens pligt til at drage omsorg for godset	282
Til stk. 1. Fragtførerens pligt til at drage omsorg for godset	282
1. Aflæsning af godset	282
1.1. Befordrings- og afleveringshindring	282
1.2. Anvisninger fra den berettigede	283
1.3. Ansvar for skade under aflæsning	283
1.4. Fragtførerens krav på fragt	284
2. Forvaring af godset	285
2.1. Ansvarsgrundlag	285
2.1.1. Godset betros tredjemand	286
3. Sikkerhed for omkostninger	286
3.1. Tilbageholdsret	286
3.2. Beløb, der skyldes efter fragtbrevet og andre omkostninger	287
§ 23. Nødsalg	289
Til stk. 1. Salg af godset uden at indhente anvisninger	289
1. Betingelser for nødsalg	289
Til stk. 2. Salg af godset	290
1. Fremgangsmåden ved nødsalg	290
Til stk. 3. Salgssummen	291
1. Fordeling af provenuet fra salget	291

Kapitel IV. Fragtførerens ansvar	293
§ 24. Betingelserne for ansvar og bevisbyrden	293
1. Oversigt over reglerne om fragtførerens ansvar og bevisbyrden	293
Til stk. 1. Fragtførerens ansvar	298
1. Ansvarsgrundlag	298
1.1. Overblik over karakteren af ansvarsgrundlaget	298
2. Fragtføreransvarets tidsmæssige udstrækning	302
2.1. Varetægtsansvar	302
2.2. Bevisbyrden for, at skaden er indtruffet i varetægtsperioden	302
2.2.1. Den berettigedes bevisbyrde	302
2.2.2. Fragtføreren skal fremkomme med dokumentation for transportforløbet.	304
2.3. Overtagelse	305
2.4. Aflevering	310
2.4.1. Flere fragtfører efter hinanden	313
2.4.2. Godset afvises af modtager – betydning for aflevering	314
2.4.3. Aflevering uden at godet fysisk er stillet til modtagers disposition	315
2.4.4. Aflæsningen af godset	315
2.4.5. Aflevering i tilfælde hvor afsender eller modtager råder over godset	318
3. Ansvars genstand – godset	320
4. Skadestilfælde omfattet af bestemmelsen	321
4.1. Bortkomst	321
4.2. Beskadigelse	324
4.2.1. Særligt om temperaturskader – lægemidler ...	325
4.3. Forsinkelse	327
Til stk. 2. Ansvarsfrihedsgrunde uden bevislættelse	327
1. De enkelte ansvarsfrihedsgrunde	327
1.1. Bevisbyrde for ansvarsfrihed	327
1.2. Fejl eller forsømmelse fra den berettigedes side	327
1.3. Anvisninger fra den berettigedes side	331
1.4. Godsets egen beskaffenhed	335
1.5. Forhold, som fragtføreren ikke kunne undgå, og hvis følger han ikke kunne afværge	340
1.5.1. Færdselsuheld	340

1.5.1.1.	Tilfælde fra europæisk retspraksis hvor skade på grund af færdselsuheld er blevet anset for uundgåelig:	340
1.5.1.2.	Tilfælde fra europæisk retspraksis hvor skade på grund af færdselsuheld er blevet anset for undgåelig:	341
1.5.2.	Brand	344
1.5.3.	Tyveri	347
1.5.4.	Bedrageri	357
1.5.5.	Røveri	363
1.5.6.	Andre forhold	376
Til stk. 3.	Ansvar for mangler ved køretøjet	378
1.	Ansvarsgrundlag	378
2.	Køretøjet og dets udstyr	378
2.1.	Hvad omfattes af begrebet køretøjet	378
2.2.	Mangler ved køretøjet	380
2.2.1.	Køretøjet er uegnet til transporten	380
2.3.	Køretøjet stillet til rådighed	383
§ 25.	Ansvarsfritagelse ved særlige skadesårsager	385
Til stk. 1, og stk. 3-4.	Ansvarsfritagelse ved særlige skadestilfælde	386
1.	Beviset for ansvarsfrihed og årsagssammenhæng	386
2.	De enkelte ansvarsfrihedsgrunde	387
2.1.	Brug af åbent køretøj – § 25, stk. 1, litra a, sammenholdt med stk. 2, 2. pkt.	387
2.2.	Manglende eller mangelfuld indpakning – § 25, stk. 1, litra b	390
2.2.1.	Tidspunktet for vurdering af om indpakningen er mangelfuld	393
2.2.2.	Hvem påhviler ansvaret for emballering	393
2.2.3.	Kontrol af indpakningen	394
2.2.4.	Mangelfuld indpakning konstateret under transporten	394
2.2.5.	Kan mangel ved container anses for mangelfuld indpakning?	396
2.2.6.	Kan manglende forkøling af gods ligestilles med manglende indpakning?	396
2.3.	Behandling, læsning, stuvning eller aflæsning – § 25, stk. 1, litra c	397
2.3.1.	Afsender	397
2.3.2.	De enkelte opgaver	398

2.3.2.1.	Hvem skal foretage læsning, stuvning eller aflæsning af godset?	398
2.3.2.2.	Kontrolpligt overfor læsning og stuvning	404
2.3.2.3.	Stuvningens fortsatte forsvarlighed under transporten	412
2.3.2.4.	Udvidet pligt til at kontrollere stuvningen	414
2.4.	Visse godsarters beskaffenhed – § 25, stk. 1, litra d, sammenholdt med stk. 3	416
2.5.	Ufuldstændige eller urigtige mærker eller numre på kolliene. § 25, stk. 1, litra e	422
2.6.	Befordring af levende dyr – § 25, stk. 1, litra d, sammenholdt med stk. 4	423
Til stk. 2.	Bevis- og formodningsregel	425
1.	Bevislættelse for fragtføreren	425
2.	Den berettigede kan afkræfte formodningen for årsagsforbindelse	429
3.	Ansvarsfordeling	429
4.	Forsinkelse	431
§ 26. Ansvarsfordeling	432
Til stk. 1.	Nedsættelse af fragtførerens ansvar	432
1.	Bevisbyrde	432
2.	Ansvarsfordelingen hvis der er udvist forsæt eller grov uagtsomhed	432
3.	Fragtføreren ikke medansvarlig, hvis ansvarsfri iht. §§ 24-25 ..	433
4.	Retspraksis hvor erstatningen nedsættes	433
5.	Retspraksis hvor ansvaret ikke fordeles	437
§ 27. Forsinkelse	440
Til stk. 1.	Forsinket aflevering til modtager	440
1.	Almindelige bemærkninger	440
2.	Aftalt afleveringsfrist	444
3.	Ingen afleveringsfrist aftalt	446
§ 28. Bortkomst af godset	448
Til stk. 1.	Bortkomstfiktionen	448
1.	Formodning for bortkomst	448
1.1.	Baggrunden for bestemmelsen	448
1.2.	30/60 dages fristen – den berettiget har valgetten	449
1.3.	Bevis imod formodningen for bortkomst er ikke tilladt ..	450
1.4.	Bevis for ansvarsfrihed efter § 24, stk. 1, kan fortsat føres	452
Til stk. 2.	Berettigedes krav på underretning hvis godset genfindes ..	452

Indholdsfortegnelse

1.	Krav om underretning	452
1.1.	Formkrav	452
Til stk. 3.	Godset genfindes	453
1.	Ret til udlevering af godset	453
1.1.	Underretning om genfunden gods	453
1.2.	Den berettigede kræver godset udleveret	454
Til stk. 4.	Fragtførerens ret til at råde over godset	455
1.	I hvilke situationer opnår fragtføreren råderet efter stk. 4	455
1.1.	Rådighedsretten underlagt national ret	455
1.2.	Godset genfindes efter 1 år regnet fra erstatningens udbetaling	455
1.3.	Forbehold for tredjemands ret	457
§ 29.	Erstatningens størrelse ved bortkomst	458
Til stk. 1.	Erstatningens beregning	458
1.	Standardiseret beregning	458
1.1.	Uden betydning, hvad den berettigede måtte have lidt af tab	458
1.2.	Ingen erstatning for følgeskader under CMR-loven § 29	460
1.2.1.	Følgeskade som afskæres efter CMR eller skade som erstattes efter national rets almindelige regler?	461
2.	Bevisbyrden	463
3.	Fastsættelse af godsets værdi	469
3.1.	Stedet for værdifastsættelsen	469
3.2.	Tidspunktet for værdifastsættelsen	469
3.3.	Børs-, markeds- eller sædvanlig pris	469
Til stk. 2.	Erstatningsbegrænsning	474
1.	Maksimalerstatningen	474
1.1.	Baggrund	474
1.2.	SDR	474
1.3.	Bruttovægt	475
Til stk. 3.	Beløb der skal erstattes ud over begrænsningssummen	477
1.	Fragt, told m.v.	477
1.1.	Bestemmelsen omhandler omkostninger udover begrænsningssummen	477
1.2.	Omkostninger påløbet under det faktiske forløb eller det aftalte forløb	478
1.2.1.	Dansk ret	478
1.2.2.	Udenlandsk ret	479
1.3.	Omkostninger der påløber i forbindelse med transporten	480

1.3.1. De enkelte omkostninger	481
2. Erstatning ved delvis bortkomst	488
§ 30. Angiven værdi af godset	489
Til stk. 1. Angiven værdi af godset	489
1. Almindelige bemærkninger	489
2. Gyldighedsbetingelser	490
§ 31. Erstatningens størrelse ved beskadigelse	493
Til stk. 1. Erstatning af værdiforringelsen af beskadiget gods	493
1. Beskadigelse eller bortkomst	493
2. Værdiforringelsens beregning	495
Til stk. 2. Maksimalerstatning	498
1. Ved beskadigelse af hele sendingen eller en del heraf	498
§ 32. Erstatningen ved forsinkelse	500
Til stk. 1. Erstatning ved forsinkelse	500
1. Erstatningsberettigende tab	500
2. Sammenstød mellem beskadigelses- og forsinkelsesansvar	502
3. Erstatningskravets størrelse	504
§ 33. Særlig interesse i aflevering	506
Til stk. 1. Særlig interesse i aflevering	506
1. Særlig interesse i aflevering	506
2. Gyldighedsbetingelser	506
3. Betydning af, at særlig interesse deklarerer	507
3.1. Hvilke beløb kan indsættes?	507
3.2. Betydning i tilfælde af bortkomst eller beskadigelse	507
3.3. Betydning i tilfælde af forsinkelse	508
§ 34. Ansvar for opkrævning af efterkravsbeløb	510
Til stk. 1. Efterkrav	510
1. Anvendelsesområde	510
2. Afsenderens erstatningskrav	517
3. Forældelse	522
4. Fragtførerens regreskrav	522
§ 35. Rente m.v.	524
Til stk. 1. Forrentning af erstatningsbeløb	524
1. Rentesats og forholdet til anden lovgivning	524
2. Hvilke erstatningsbeløb omfattes?	524
2.1. Erstatningsbeløb	524
2.2. Fragt- og andre krav	525
3. Tidspunktet fra hvilket forrentning kan kræves	525
3.1. Skriftligt krav	525
3.2. Retsforfølgning påbegyndes	527

3.3. Betydningen for anvendelse af bestemmelsen, hvis skade er forvoldt med fortsæt eller grov uagtsomhed . . .	527
Til stk. 2. Erstatning i fremmet mønt	529
1. Erstatning i samme fremmede mønt som erstatningskravet rejses på grundlag af eller betalingsstedets mønt.	529
§ 36. Erstatningskrav på andet grundlag end aftale	530
Til stk. 1. Erstatningskrav på andet grundlag end aftale	530
1. Almindelige bemærkninger	530
2. Bestemmelsens anvendelsesområde	531
2.1. Erstatningskrav for bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse	531
2.2. Erstatningskravet støttes på andet grundlag end aftale . . .	531
3. Ansvar over for tredjemand	532
3.1. Overfor hvem kan fragtføreren påberåbe sig CMR-lovens ansvarsbegrænsninger?	532
3.2. Direkte eller indirekte parter i fragtaftalen	532
3.2.1. Fragtførerens regres overfor medkontrahent for meransvar	537
4. Bestemmelser, der udelukker, angiver eller begrænser ansvaret .	538
5. Krav mod fragtførerens medhjælpere	538
§ 37. Forsæt og grov uagtsomhed	540
Til stk. 1. Fragtføreren har forvoldt skaden ved forsæt eller grov uagtsomhed	540
1. Historisk forståelse af tilregnelses formen – herunder hvordan den forstås i udlandet	540
2. Hvilke skader omfattes af § 37	549
3. Bevisbyrden	550
4. Retspraksis	555
4.1. Generelt	555
4.1.1. Tyveri	556
4.1.1.1. Særligt om parkeringsforhold	561
4.1.1.2. Narret til at udlevere til en forkert – en særlig form for tyveri	570
4.1.2. Forsinkelse	572
4.1.3. Beskadigelse	573
5. Betydning	575
5.1. Bestemmelser i kapitel IV, som udelukker eller begrænser ansvaret.	575
5.2. Betydning i forhold til forældelse	576

Til stk. 2. Fragtførerens hæftelse for medhjælperens forsætlige eller groft uagtsomme handlinger eller undladelser	576
1. Identifikation med medhjælpernes fejl og forsømmelser	576
2. Brug af digitale platforme til at viderekontraherer transport til udførende transportør – fragtbørser.	577
Kapitel V. Indsigelser. Søgsmål	579
§ 38. Modtagerens reklamationspligt	579
Oversigt over bestemmelsen	579
Til stk. 1. Parterne har ikke i forening fastslået godsets tilstand	581
1. Bortkomst og beskadigelse	581
1.1. Bevisregel	581
1.2. Reklamationsfristen ved synlig bortkomst eller beskadigelse	582
1.2.1. Synlig	582
1.2.2. Senest ved afleveringen	584
1.2.3. Formkrav	585
1.2.3.1. Ikke krav om skriftlighed	585
1.2.3.2. Angivelse af bortkomstens eller beskadigelsens almindelige beskaffenhed	586
1.3. Reklamationsfristen ved ikke synlig bortkomst eller beskadigelse	587
1.3.1. Inden 7 dage fra aflevering	587
1.3.1.1. Søn- og helligdage	587
1.3.2. Formkrav	588
1.3.2.1. Skriftligt med angivelse af bortkomstens og beskadigelsens almindelige beskaffenhed	588
1.4. Over for hvem skal der reklameres	589
Til stk. 2. Parterne har i forening undersøgt godsets tilstand	590
1. Bortkomst og beskadigelse	590
1.1. Synlig bortkomst eller beskadigelse – Reklamationsfrist og formkrav	590
1.2. Ikke synlig bortkomst eller beskadigelse – reklamationsfrist og formkrav	591
1.3. Hvad der er fastslået ved den fælles undersøgelse om godsets fysiske stand	592
Til stk. 3. Reklamation ved forsinkelse	594
1. Forsinkelse – Reklamationsfrist og formkrav	594
Til stk. 4. Parternes pligt til gensidig bistand	595

Indholdsfortegnelse

1. Parterne skal begge have rimelig lejlighed til at undersøge godset.	595
§ 39. Domstolenes kompetence. Værneting	597
Til stk. 1. Domstolenes internationale kompetence	597
1. Baggrund	597
2. Mulige værneting	599
2.1. En oversigt – herunder forholdet til EU-domsforordningen	599
2.2. Bopæl, hovedforretningssted eller filial eller agentur, hvorigennem transportaftalen er indgået	603
2.3. Overtagelsessted/bestemmelsessted	604
2.4. Aftalt værneting	605
3. Sagens parter	608
3.1. Hvem kan på grundlag af fragtaftalen kræve erstatning i henhold til CMR-loven ved domstolene?	608
3.2. Imod hvem kan krav i henhold til CMR-loven rejses ved domstolene?	608
3.3. Befordringer, der udføres af flere fragtførere efter hinanden, de såkaldte successive transporter.	609
Til stk. 2. National stedlig kompetence	611
1. National lovgivning	611
§ 40. Fuldbyrkelse af domme m.v.	613
Til stk. 1. Litispendens	613
1. Litispendens	613
Til stk. 2. Eksekutionskraft	618
1. Eksigible domme og forlig	618
2. Domme, der ikke er eksigible	618
Til stk. 3. Fuldbyrkelse af udenlandske domme i Danmark	619
1. Formforskrifter	619
2. Sikkerhedsstillelse for sagsomkostninger	620
§ 41. Forældelse	621
Til stk. 1. Anvendelsesområde og forældelsesfristernes længde.	621
1. Anvendelsesområde	621
1.1. Generelt om forholdet til forældelsesloven	621
1.2. Hvilke krav omfattes	622
2. Forældelsesfristens længde	626
2.1. Generelt	626
2.2. Fragtførerens hæftelse for forsætlige eller groft uagtsomme handlinger	626
Til stk. 2. Forældelsesfristens begyndelse	627

1.	De 3 forskellige begyndelsestidspunkter	627
1.1.	Overblik	627
1.2.	Delvist tab, beskadigelse eller forsinkelse – litra a	628
1.2.1.	Dagen hvor godset blev afleveret – særligt ift. returtransporter	628
1.2.1.1.	Det beskadigede gods ikke leveret til modtager men anvist returneret	628
1.2.1.2.	Godset returneret uden anvisning	630
1.3.	Fuldstændigt tab – litra b	630
1.3.1.	30/60 dages reglen	630
1.3.2.	Bortkomstfiktionen i § 28 set i forhold til litra b	631
1.4.	Andre tilfælde – litra c	635
	Til stk. 3. Suspension/standsning af forældelsesfristen	637
1.	Hvad forstås ved suspension	637
1.1.	Indledning	637
2.	Suspension efter § 41, stk. 3	637
2.1.	Krav imod fragtføreren	637
2.2.	Formkrav	638
2.2.1.	Skriftlighed	638
2.2.2.	Beløbsangivelse	638
2.2.3.	Angivelse af det beskadigede gods	639
2.3.	Hvem kan fremsætte krav med suspensiv virkning?	640
2.4.	Kun krav der rejses over for fragtføreren har suspensiv virkning	641
2.5.	Skriftligt krav fremsat før forældesfristen er begyndt at løbe	643
3.	Suspensionens ophør	644
3.1.	Skriftlig afvisning af kravet	644
3.2.	Hvem kan afvise kravet med den virkning af suspensionen ophører?	646
3.3.	Tilbagesendelse af dokumenter	647
4.	Bevisbyrden for henholdsvis modtagelse af krav og svar herpå .	649
4.1.	Bevisbyrde og sikring af bevis	649
4.2.	Delvis anerkendelse	649
5.	Adgangen til suspension af forældelsesfristen	650
5.1.	Suspension kun én gang	650
6.	Suspension af forældelsesfristen ved aftale	651
6.1.	Formkrav	651
6.1.1.	Hvornår kan aftale indgås?	651

Indholdsfortegnelse

6.1.2.	Stiltiende – bevisbyrde	651
6.1.3.	Betydning af forhandling efter at kravet er afvist	652
7.	Anden suspension	653
Til stk. 4.	Afbrydelse og standsning af forældelsen efter dansk ret ...	653
1.	Afbrydelse af forældelse	653
1.1.	Ved sagsanlæg	653
1.1.1.	Betalingspåkrav	654
1.1.2.	Anerkendelsessøgsmål	654
1.1.3.	Procesunderretning	654
1.1.4.	Forkert værneting eller formelle fejl i stævningen	655
1.1.5.	Sag anlagt i udlandet	655
1.1.6.	Modkrav	656
1.1.7.	Ved anerkendelse	656
1.1.8.	Anmeldelse i konkursbo m.v.	657
Til stk. 5.	Modkrav under retssag	657
1.	Modkrav under retssag	657
§ 42. Voldgift	661
Til stk. 1.	Voldgiftsaftalen	661
1.	Voldgiftsretten skal anvende konventionens bestemmelser	661
2.	Gyldighedsbetingelser	662
3.	Lovvalgsaftaler	663
Kapitel VI. Befordring, som udføres af flere fragtførere efter hinanden	665
§ 43. Successive befordringer	665
Til stk. 1.	De successive transporter	665
1.	Kapitel VI's baggrund og formål	665
2.	§ 43's anvendelsesområde	670
2.1.	Overblik	670
2.2.	Landevejstransport	671
2.3.	Udføres af flere fragtførere efter hinanden	671
2.3.1.	Dansk retspraksis	672
2.3.2.	Udenlandsk teori og praksis	676
2.3.3.	Analog anvendelse eller anden juridisk brug af systematikken i § 43	677
2.4.	Med en og samme fragtaftale, og hvor de efterfølgende fragtførere har modtaget godset og fragtbrevet.	683
2.5.	opsummerende	687

3. Retsvirkninger af at en transport henhører under kapitel VI	688
§ 44. Den efterfølgende fragtførers pligter	691
Til stk. 1. Den efterfølgende fragtføreres angivelser på fragtbrevet . .	691
1. Kvittering	691
2. Forbehold	692
3. Fragtbrevets beviskraft	692
§ 45. Søgsmål	693
Til stk. 1. Søgsmål om ansvar for bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse.	693
1. Mod hvem kan søgsmål anlægges	693
2. Søgsmål mod flere fragtførere	695
3. Samme retssag	697
§ 46. Regresretten	698
Til stk. 1. Regres mellem flere fragtførere.	698
1. Anvendelsesområde	698
2. Regres mulighederne	699
2.1. Den skadevoldende fragtfører er eneansvarlig	699
2.2. Flere skadevoldere	699
Til stk. 2. Manglende betalingsevne	700
1. Fordeling af erstatningen, som skal betales	700
Til stk. 3. Bestemmelsens fravigelighed	701
1. Retten til at fravige bestemmelserne om regresopgøret	701
§ 47. Retskraft, værneting m.v.	702
Til stk. 1. Retskraft	702
1. Erstatning fastsat af domstol efter underretning om søgsmål og evt. indtræden	702
Til stk. 2. Værneting	703
1. Udtømmende angivelse af mulige værneting	703
Til stk. 3. Regressøgsmål set i forhold til fuldbyrdelse og forældelse .	705
1. Eksekutionskraft	705
2. Forældelse	705
Kapitel VII. Ikrafttræden	707
§ 48. Ikrafttræden	707
1. Ikrafttræden	707

Indholdsfortegnelse

BILAG 1.	Konvention af 19. maj 1956 om fragtaftaler ved international godsbefordring ad landevej (med oversættelse til dansk)	708
BILAG 1 A.	Tillægsprotokol af 20. februar 2008 til FN-konventionen af 19. maj 1956 om fragtaftaler ved international godsbefordring af landevej om det elektroniske fragtbrev, med dansk oversættelse (med oversættelse til dansk)	723
BILAG 2 A.	Sammenstilling af tillægsprotokolens bestemmelser og de tilsvarende bestemmelser i CMR-loven	735
BILAG 3.	Internationalt fragtbrev	736
Forkortelsesliste	737
Litteratur	743
Bøger	743
Artikler mv.	745
Domsregister	747
Stikordsregister	765

Forord

Hermed foreligger 4. udgave af den kommenterede lov om fragtaftaler.

Jeg har ændret lidt på strukturen i forhold til de tidligere udgaver af lovkommentaren, så den er blevet nemmere at bruge som opslagsværk.

Siden sidste udgave af lovkommentaren har Danmark tiltrådt en tillægsprotokol til CMR-konventionen omhandlende elektroniske fragtbreve og kommunikation. Tillægsprotokollen er indarbejdet i CMR-loven, hvorfor nærværende lovkommentar indeholder helt nye bemærkninger til elektroniske fragtbreve og kommunikation.

Fremstillingen vil primært sigte mod at redegøre for gældende dansk ret, men vil, ligesom tidligere udgaver, medtage såvel udenlandske retsafgørelse, som referencer til udenlandske forfattere. Gennemgangen af udenlandsk retspraksis er ikke udtømmende, men baseret på en gennemgang af domme optrykt primært i *European Transport Law*, *Nordiske Domme i Søfartsanliggender* samt retspraksis, der fremgår af udenlandsk retslitteratur.

Domsgennemgangen er afsluttet ultimo april 2017, idet det bemærkes, at den seneste udgave af *Nordiske Domme i Søfartsanliggender* er årgang 2013.

Arbejdet med revisionen af lovkommentaren har igen været ganske omfattende. Mine kollegaer i Njord Law Firm har imidlertid bakket op om projektet, og særligt har de dygtige og engagerede studentermedhjælpere Asbjørn Jensen Reissmann og Emil Skodborggaard Lund Petersen bistået med research og en masse praktik. Stort tak for det.

København, den 1. juli 2017

Ulla Fabricius

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Lov om fragtaftaler ved international vejtransport

(CMR-loven)

Lovbekendtgørelse nr. 1122 af 18. september 2015
som ændret ved lov nr. 617 af 8. juni 2016

Kapitel I Lovens område m.v.

§ 1. Denne lov gælder for aftaler om vejtransport af gods med køretøj mellem flere stater, når befordringen udføres mod vederlag og efter fragtaftalen skal ske til eller fra Danmark eller mellem fremmede stater, af hvilke mindst den ene har tiltrådt den i Geneve den 19. maj 1956 undertegnede konvention om fragtaftaler ved international godsbefordring ad landevej.

Stk. 2. Loven gælder ikke for befordringer, der omfattes af internationale postkonventioner, begravelsestransporter og befordring af flyttegods.

Stk. 3. Aftaler, som fraviger lovens bestemmelser, herunder aftaler om, at retten til forsikringsbeløb overlades fragtføreren, eller om ændring af bevisbyrden, er ugyldige, bortset fra hvad der følger af § 46, stk. 3.

Stk. 4. Justitsministeren kan bestemme, at lokal grænsetrafik helt eller delvis undtages fra lovens bestemmelser.

§ 2. Ved køretøjer forstås i denne lov motorkøretøjer samt påhængsvogne og sættevogne hertil, jfr. art. 4 i den internationale færdselskonvention af 19. september 1949.

§ 3. Befordres et køretøj med pålæsset gods under en del af rejsen med skib, med jernbane eller med luftfartøj, uden at godset aflæsses fra køretøjet af anden grund end nævnt i § 19, finder denne lov alligevel anvendelse på befordringen i dens helhed.

Stk. 2. Godtgøres det, at bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse, som er sket under befordringen med skib, jernbane eller luftfartøj, ikke skyldes landevejsfragtføreren, men begivenheder, som kun kunne indtræffe under og på grund af befordringen med disse befordringsmidler, afgøres landevejsfragtføreren ansvar dog efter de regler, som gælder om befordring af gods med skib, jernbane eller luftfartøj, for så vidt disse bestemmelser ikke kan fraviges ved aftale. Findes der ikke sådanne ufravigelige regler, afgøres landevejsfragtføreren ansvar efter denne lov.

Kapitel II Fragtføreren ansvar for andre

§ 4. Fragtføreren er ansvarlig for handlinger og undladelser i tjenesten af personer, der er ansat hos ham, eller andre, af hvis bistand han gør brug ved udførelsen af befordringen, på samme måde som for sine egne handlinger og undladelser.

Kapitel III

Fragtaftalens indgåelse og opfyldelse

Oprettelse af fragtbrev

§ 5. Fragtaftalen bekræftes ved fragtbrev.

Stk. 2. Aftalen er dog gyldig og underkastet denne lov, selv om fragtbrev ikke er oprettet, eller det ikke har det foreskrevne indhold eller er bortkommet.

§ 6. Fragtbrevet skal oprettes i tre originale eksemplarer og underskrives af afsenderen og fragtføreren, jf. dog stk. 4, 1. pkt. Disse underskrifter kan trykkes eller erstattes af stempler, for så vidt ikke andet følger af loven i den stat, hvor fragtbrevet oprettes. Det første eksemplar overgives til afsenderen, det andet følger med godset, og det tredje beholder fragtføreren.

Stk. 2. Skal godset læsses på flere køretøjer, eller drejer det sig om forskellige slags gods eller om adskilte partier, kan både afsenderen og fragtføreren forlange særskilt fragtbrev oprettet for hvert køretøj, hver slags gods eller hvert parti.

Stk. 3. Fragtbrev samt ethvert krav og erklæringer, instrukser, anmodninger, reservationer eller andre former for meddelelser vedrørende opfyldelsen af en fragtaftale kan oprettes elektronisk.

Stk. 4. Oprettelse af fragtbrev elektronisk, skal fragtbrevet signeres elektronisk af fragtaftalens parter, og oplysningerne i det elektroniske fragtbrev skal være tilgængelige for fragtaftalens parter. Fragtføreren skal på afsenders anmodning udlevere en kvittering for godset samt alle oplysninger, der gør det muligt at identificere forsendelsen og tilgå det elektroniske fragtbrev.

Stk. 5. Den digitale signatur, som skal anvendes, jf. stk. 4, skal være baseret på den gældende OCES-standard eller opfyldte kravene i forordning (EU) nr. 910/2014 af 23. juli 2014 om elektronisk identifikation og tillidstjenester til brug for elektroniske transaktioner på det indre marked og om ophævelse af direktiv 1999/93/EF.

Fragtbrevets indhold

§ 7. Fragtbrevet skal indeholde følgende oplysninger m.v.:

- a) sted og dag for oprettelsen,
- b) afsenderens navn og adresse,
- c) fragtførerens navn og adresse,
- d) sted og dag for godsets overtagelse og bestemmelsesstedet,
- e) modtagerens navn og adresse,
- f) den sædvanlige betegnelse for godsets art og indpakningsmåde, ved farligt gods den almindeligt anerkendte betegnelse,
- g) antallet af kolli, deres særlige mærker og deres numre,
- h) godsets bruttovægt eller andet udtryk for dets mængde,
- i) omkostninger i forbindelse med befordringen, såsom fragt, tillægsomkostninger, toldafgifter og andre omkostninger, der påløber i tiden fra aftalens indgåelse til afleveringen,
- j) nødvendige anvisninger med hensyn til toldbehandling og andre formaliteter,
- k) erklæring om, at befordringen, selv om andet er aftalt, er underkastet den i § 1, stk. 1, nævnte konvention eller en hermed stemmende lov.

§ 8. Fragtbrevet skal i påkommende tilfælde tillige indeholde følgende oplysninger m.v.:

- a) forbud mod omlæsning,
- b) omkostninger, som afsenderen påtager sig at betale,
- c) efterkravsbeløb, som skal opkræves ved afleveringen,
- d) godsets angivne værdi og det beløb, som en særlig interesse i afleveringen udgør, jfr. §§ 30 og 33,
- e) afsenderens anvisninger til fragtføreren med hensyn til forsikring af godset,
- f) en tidsfrist, inden hvilken befordringen efter aftalen skal være fuldført,
- g) en fortegnelse over de dokumenter, som er stillet til fragtførerens rådighed.

Stk. 2. I fragtbrevet kan i øvrigt anføres andre oplysninger og angivelser, som parterne måtte finde formålstjenlige.

Stk. 3. Afsenderen kan forsyne fragtføreren med den i stk. 1, litra g, anførte fortegnelse ved brug af elektronisk kommunikation, såfremt parterne er enige om procedurer, der gør det muligt at oprette et link mellem fortegnelsen og det elektroniske fragtbrev på en måde, der sikrer, at de pågældende dokumenters indhold forbliver fuldstændigt og uændret fra det tidspunkt, hvor de blev dannet.

§ 8 a. Ud over de oplysninger, der følger af §§ 7 og 8, skal et elektronisk fragtbrev indeholde oplysninger om procedurerne for

- a) udstedelse og levering af det elektroniske fragtbrev,
- b) sikring af, at de i fragtbrevet indeholdte oplysninger forbliver fuldstændige og uændrede bortset fra eventuelle tilføjelser eller ændringer, som opstår i forbindelse med sædvanlig fremsendelse, lagring eller visning,
- c) tilføjelse af oplysninger i og ændring af det elektroniske fragtbrev, der sikrer, at det er muligt at identificere alle eventuelle tilføjelser i eller ændringer af det elektroniske fragtbrev, og at de oplysninger, der oprindeligt var indeholdt deri, bevares,
- d) hvordan den part, der skal have de retigheder, der følger af det elektroniske fragtbrev, kan dokumentere sin adkomst,
- e) afgivelse af bekræftelse af, at der er foretaget levering til modtageren, og
- f) eventuel erstatning af det elektroniske fragtbrev med et fragtbrev, der er udstedt på anden vis.

Ansvar for fragtbrevets indhold

§ 9. Afsenderen er ansvarlig for omkostninger og skade, der påføres fragtføreren som følge af, at de i § 7, litra b, d-h og j, og § 8, stk. 1, nævnte oplysninger samt

andre oplysninger eller anvisninger, som afsenderen giver til brug ved fragtbrevets oprettelse, er urigtige eller ufuldstændige.

Stk. 2. Har fragtføreren på afsenderens begæring i fragtbrevet indført oplysninger eller anvisninger som nævnt i stk. 1, anses han, hvis ikke andet godtgøres, for at have handlet på afsenderens vegne.

Stk. 3. Indeholder fragtbrevet ikke den i § 7, litra k, nævnte erklæring, er fragtføreren ansvarlig for omkostninger og skade, som herved påføres den, der er berettiget til godset.

Fragtførerens undersøgelsespligt

§ 10. Ved overtagelsen af godset skal fragtføreren undersøge, om fragtbrevets oplysninger om antallet af kolli og deres mærker og numre er rigtige. Kan dette ikke gøres med rimelige midler, skal han tage forbehold og anføre grunden hertil i fragtbrevet.

Stk. 2. Fragtføreren skal endvidere undersøge godsets og dets indpaknings synlige tilstand og begrunde de forbehold, som han måtte tage herom i fragtbrevet.

Stk. 3. De i stk. 1 og 2 nævnte forbehold er ikke bindende for afsenderen, medmindre han udtrykkeligt har godkendt dem i fragtbrevet.

Stk. 4. Afsenderen kan mod at betale omkostningerne derved forlange, at fragtføreren forvisser sig om godsets bruttovægt eller dets på anden måde udtrykte mængde og om kollienes indhold. Resultatet af undersøgelsen indføres i fragtbrevet.

Fragtbrevets beviskraft

§ 11. Fragtbrevet gælder, hvis ikke andet godtgøres, som bevis for de aftalte vilkår og for fragtførerens modtagelse af godset.

Stk. 2. Har fragtføreren ikke taget begrundet forbehold i fragtbrevet, antages det, hvis ikke andet godtgøres, at godset og dets indpakning fremtrådte i god stand, da fragtføreren overtog det, og at antallet af kolli

og deres mærker og numre var i overensstemmelse med oplysningerne i fragtbrevet.

Mangelfuld indpakning af godset

§ 12. Afsenderen er ansvarlig over for fragtføreren for skade på person, materiel eller andet gods og for omkostninger, når skaden eller omkostningerne skyldes mangelfuld indpakning af godset. Var mangelen synlig eller kendt af fragtføreren, da han overtog godset, gælder dette dog kun, såfremt han tog forbehold herom.

Farligt gods

§ 13. Overgives farligt gods til befording, skal afsenderen give fragtføreren nøjagtig oplysning om, hvori faren består, og om fornødent angive de forsigtighedsregler, som skal iagttages. Er sådan oplysning ikke indført i fragtbrevet, påhviler det afsenderen eller modtageren på anden måde at godtgøre, at fragtføreren havde nøje kendskab til beskaffenheden af den fare, som befordingen af godset medførte.

Stk. 2. Havde fragtføreren ikke kendskab til godsets farlige egenskaber som anført i stk. 1, kan han når som helst og hvor som helst aflæsse, ødelægge eller uskadeliggøre godset uden pligt til at svare erstatning. Afsenderen er ansvarlig for omkostninger og skade som følge af, at godset er overgivet til befording.

Dokumenter, der skal stilles til fragtførerens rådighed

§ 14. Med henblik på toldbehandling og andre formaliteter, som skal iagttages inden godsets aflevering til modtageren, skal afsenderen stille de nødvendige dokumenter til fragtførerens rådighed og meddele ham de oplysninger, som fordres dertil.

Stk. 2. Afsenderen er ansvarlig over for fragtføreren for skade, som måtte følge af, at sådanne dokumenter eller oplysninger mangler eller er ufuldstændige eller urigtige, medmindre skaden skyldes fragtførerens fejl eller forsømmelse. Fragtføreren

har ikke pligt til at undersøge, om dokumenterne og oplysningerne er rigtige og fuldstændige.

Stk. 3. Fragtføreren er ansvarlig for følgerne af bortkomst og misbrug af de dokumenter, som ifølge fragtbrevet er stillet til hans rådighed, medmindre han godtgør, at bortkomsten eller misbruget ikke skyldes fejl eller forsømmelse fra hans side. Erstatningen kan ikke overstige det beløb, som skulle have været betalt, hvis godset var gået tabt.

Stk. 4. Afsenderen kan forsyne fragtføreren med de i stk. 1 anførte dokumenter ved brug af elektronisk kommunikation, såfremt parterne er enige om procedurer, der gør det muligt at oprette et link mellem de pågældende dokumenter og det elektroniske fragtbrev på en måde, der sikrer, at de pågældende dokumenters indhold forbliver fuldstændigt og uændret fra det tidspunkt, hvor de blev dannet.

Retten til at råde over godset under befordingen

§ 15. Afsenderen har ret til at råde over godset, særlig ved at anmode fragtføreren om at standse godset undervejs, at ændre bestemmelsesstedet eller at aflevere godset til en anden modtager end den i fragtbrevet angivne.

Stk. 2. Denne ret går over til modtageren, når det andet eksemplar af fragtbrevet afleveres til denne, eller han gør brug af sin ret efter § 18, stk. 1.

Stk. 3. Retten til at råde over godset tilkommer dog modtageren fra tidspunktet for fragtbrevets oprettelse, hvis afsenderen har anført dette i fragtbrevet.

Stk. 4. Har modtageren under udøvelsen af sin ret til at råde over godset påbudt dette afleveret til en anden, kan denne ikke anvisse andre modtagere.

§ 16. Vil afsenderen eller i det i § 15, stk. 3, nævnte tilfælde modtageren udøve sin ret til at råde over godset, skal han fore-

vide det første eksemplar af fragtbrevet, i hvilket de nye anvisninger til fragtføreren skal være indført, og holde fragtføreren skadesløs for omkostninger og skade som følge af udførelsen af disse anvisninger.

Stk. 2. Fragtføreren er ikke pligtig at efterkomme de modtagne anvisninger, hvis deres udførelse ikke er mulig på det tidspunkt, da de når den, som skal udføre dem, eller vil hindre den normale udøvelse af fragtførerens virksomhed eller være til skade for afsendere eller modtagere af andre sendinger. Fragtføreren skal straks underrette den, som har givet ham anvisningerne, om, at han ikke kan efterkomme dem.

Stk. 3. Fragtføreren er ej heller pligtig at efterkomme anvisninger, som medfører deling af sendingen.

§ 17. Undlader fragtføreren at efterkomme anvisninger, som opfylder betingelserne i §§ 15 og 16, eller retter han sig efter sådanne anvisninger uden at fordr det første eksemplar af fragtbrevet forevist, er han ansvarlig for skade, som forvoldes den berettigede herved.

Godsets aflevering

§ 18. Når godset er kommet til bestemmelsesstedet, har modtageren ret til hos fragtføreren mod kvittering at fordr det andet eksemplar af fragtbrevet og godset afleveret. Fastslås det, at godset er gået tabt, eller er godset ikke kommet frem ved udløbet af den i § 27 nævnte frist, kan modtageren i eget navn gøre rettighederne efter fragtaftalen gældende.

Stk. 2. Den modtager, som gør brug af sine rettigheder efter stk. 1, skal betale det beløb, som skyldes efter fragtbrevet. Opstår der strid herom, er fragtføreren ikke forpligtet til at aflevere godset, medmindre modtageren stiller sikkerhed.

Hindringer for befordringens udførelse

§ 19. Er eller bliver det før godsets fremkomst til bestemmelsesstedet umuligt

at opfylde fragtaftalen i overensstemmelse med fragtbrevets bestemmelser, skal fragtføreren indhente anvisninger fra den, som efter § 15 har ret til at råde over godset.

Stk. 2. Er det muligt at udføre befordringen på anden måde end fastsat i fragtbrevet, og har fragtføreren ikke inden rimelig tid kunnet få anvisninger fra den, som efter § 15 har ret til at råde over godset, skal han træffe de foranstaltninger, som efter hans skøn stemmer bedst med dennes interesser.

Hindringer for afleveringen

§ 20. Foreligger der efter godsets fremkomst til bestemmelsesstedet hindringer for dets aflevering, skal fragtføreren indhente anvisninger fra afsenderen. Afviser modtageren godset, har afsenderen ret til at råde over det uden at forevise det første eksemplar af fragtbrevet.

Stk. 2. Selv om modtageren har afvist godset, kan han dog fordr det afleveret, så længe fragtføreren ikke har modtaget anden anvisning fra afsenderen.

Stk. 3. Opstår der hindringer for afleveringen, efter at modtageren i henhold til § 15, stk. 3, har påbudt godset afleveret til en anden, skal ved anvendelsen af stk. 1 og 2 modtageren anses som afsender og den anden som modtager.

Omkostningerne ved anvisninger

§ 21. Fragtføreren kan kræve omkostningerne ved at indhente og udføre anvisninger som nævnt i §§ 19 og 20 dækket, medmindre omkostningerne skyldes fejl eller forsømmelse fra hans side.

Fragtførerens pligt til at drage omsorg for godset

§ 22. I de i § 19, stk. 1, og § 20 nævnte tilfælde kan fragtføreren straks aflæse godset for den berettigedes regning. Befordringen anses dermed for afsluttet, men fragtføreren skal forvare godset på den berettigedes vegne. Han kan dog betro godset til en tredjemand og er i så fald kun ansvarlig

for, at valget af denne sker med tilbørlig omhu. Godset kan stadig holdes tilbage til sikkerhed for de beløb, som skyldes efter fragtbrevet, og for andre omkostninger, som kan kræves dækket.

§ 23. Fragtføreren kan sælge godset uden at afvente anvisninger fra den berettigede, hvis godset er udsat for hurtig ødelæggelse, eller dets tilstand i øvrigt giver anledning dertil, eller omkostningerne ved opbevaring ikke står i rimeligt forhold til godsets værdi. Endvidere kan fragtføreren sælge godset, hvis han ikke inden rimelig tid fra den berettigede har modtaget anden anvisning, som han med rimelighed må anses for forpligtet til at efterkomme.

Stk. 2. Salg af gods, som befinder sig her i riget, skal ske ved offentlig auktion eller på anden betryggende måde. Så vidt muligt skal fragtføreren i god tid underrette den berettigede om tid og sted for salget. Salg af gods uden for riget sker efter reglerne i den stat, hvor godset befinder sig.

Stk. 3. Salgssummen skal efter fradrag af de beløb, som skyldes efter fragtbrevet, og andre på godset hvilende omkostninger stilles til rådighed for den berettigede. Overstiger omkostningerne salgssummen, kan fragtføreren kræve det manglende beløb betalt.

Kapitel IV

Fragtførerens ansvar

Betingelserne for ansvar og bevisbyrden

§ 24. Fragtføreren er ansvarlig for bortkomst og beskadigelse af godset, som indtræffer i tiden fra overtagelsen indtil afleveringen, og for forsinket aflevering.

Stk. 2. Fragtføreren er dog fri for ansvar, hvis han godtgør, at bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen skyldes fejl eller forsømmelse fra den berettigedes side, anvisninger fra denne, der ikke er foranlediget af fejl eller forsømmelse fra fragtførerens side, godsets egen beskaffenhed eller for-

hold, som fragtføreren ikke kunne undgå, og hvis følger han ikke kunne afværge.

Stk. 3. Fragtføreren kan ikke befri sig for ansvar ved at påberåbe sig mangler ved det køretøj, som han benyttede til befordringen, eller fejl eller forsømmelse af den, af hvem han måtte have lejet køretøjet, eller dennes folk.

§ 25. Fragtføreren er fri for ansvar efter § 24, hvis bortkomsten eller beskadigelsen skyldes de særlige farer, der er forbundet med et eller flere af følgende forhold:

- a) brug af åbne køretøjer uden pressenning efter udtrykkelig aftale, som er optaget i fragtbrevet,
- b) manglende eller mangelfuld indpakning af gods, som efter sin beskaffenhed er udsat for svind eller beskadigelse, når godset ikke er indpakket eller er mangelfuldt indpakket,
- c) behandling, læsning, stuvning eller aflæsning af godset udført af afsenderen eller modtageren eller personer, der handler på deres vegne,
- d) visse godsarters beskaffenhed, der medfører, at de er udsat for at gå til grunde eller for beskadigelse, navnlig ved brud, rust, indre fordærv, udtørring, lækage, normalt svind eller angreb af utøj og gnavere,
- e) ufuldstændige eller urigtige mærker eller numre på kolliene,
- f) befordring af levende dyr.

Stk. 2. Godtgør fragtføreren, at bortkomsten eller beskadigelsen under de foreliggende omstændigheder kan være opstået på grund af en af de i stk. 1 nævnte farer, skal det lægges til grund, at skaden er forvoldt på denne måde, medmindre den berettigede godtgør, at dette ikke er tilfældet. Denne regel gælder dog ikke i det i stk. 1, litra a, nævnte tilfælde, dersom der foreligger bortkomst af unormalt omfang eller af hele kolli.

Stk. 3. Sker befordringen i køretøjer med særligt udstyr til at beskytte godset

mod varme, kulde, temperatursvingninger eller luftens fugtighed, kan fragtføreren ikke påberåbe sig stk. 1, litra d, medmindre kan godtgør, at alle forholdsregler, som det under de foreliggende omstændigheder påhvilede ham at træffe med hensyn til valget, vedligeholdelsen og brugen af udstyret, er blevet truffet, og at han har rettet sig efter de særlige anvisninger, som måtte være meddelt ham.

Stk. 4. Fragtføreren kan ikke påberåbe sig stk. 1, litra f, medmindre han godtgør, at alle forholdsregler, som det under de foreliggende omstændigheder normalt påhvilede ham at træffe, er blevet truffet, og at han har rettet sig efter de særlige anvisninger, som måtte være meddelt ham.

§ 26. Er fragtføreren efter § 24 eller § 25 fri for ansvar for nogle af de forhold, som har forårsaget bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen, nedsættes erstatningen tilsvarende.

Forsinkelse

§ 27. Forsinket aflevering foreligger, når godset ikke er blevet afleveret til den aftalte tid, eller, hvor ingen afleveringsfrist er aftalt, når den faktiske befordringstid overskrider den tid, som under de foreliggende omstændigheder med rimelighed kan indrømmes en omhyggelig fragtfører. Ved dellast tages særligt hensyn til den tid, som udkræves for under sædvanlige forhold at samle fuld last.

Bortkomst af godset

§ 28. Godset kan betragtes som bortkommet, hvis det ikke er afleveret inden 30 dage efter udløbet af den aftalte afleveringsfrist, eller, hvor ingen frist er aftalt, inden 60 dage efter, at fragtføreren overtog godset.

Stk. 2. Ved modtagelsen af erstatning for bortkomst af gods kan den berettigede skriftligt kræve straks at blive underrettet, hvis godset genfindes inden et år efter er-

statningens udbetaling. Fragtføreren skal skriftligt anerkende, at dette krav er fremsat.

Stk. 3. Den berettigede kan inden 30 dage efter modtagelsen af sådan underretning kræve, at godset afleveres til ham mod betaling af det beløb, som skyldes efter fragtbrevet, og mod tilbagebetaling af erstatningen med fradrag af de deri indbefattede omkostninger. Han bevarer retten til erstatning for forsinkelse efter § 32 og § 33.

Stk. 4. Hvis det i stk. 2 nævnte krav ikke er fremsat, eller hvis aflevering ikke er fordret inden udløbet af den i stk. 3 nævnte frist, eller hvis godset først genfindes efter forløbet af mere end et år efter erstatningens udbetaling, kan fragtføreren råde over godset med de indskrænkninger, som måtte følge af tredjemands ret. For gods uden for riget gælder reglerne i den stat, hvor godset befinder sig.

Erstatningens størrelse ved bortkomst

§ 29. Erstatning for hel eller delvis bortkomst af godset beregnes efter godsets værdi på stedet og tidspunktet for overtagelsen til befordring. Værdien bestemmes efter børsprisen eller i mangel heraf efter markedsprisen. Findes heller ikke en sådan pris, bestemmes værdien efter den sædvanlige værdi af gods af samme art og godhed.

Stk. 2. Erstatningen kan dog ikke overstige 8,33 SDR for hvert kilogram manglende bruttovægt. Ved SDR forstås de af Den internationale Valutafond anvendte særlige trækingsrettigheder (SDR). Omregning af SDR til dansk mønt foretages efter kursen på den dag, der afsiges dom, eller den dag, parterne er enige om.

Stk. 3. Herudover skal kun fragt, toldafgifter og andre omkostninger ved befordringen erstattes, med hele beløbet ved fuldstændig bortkomst og med et forholdsmæssigt beløb ved delvis bortkomst.

Angiven værdi af godset

§ 30. Mod betaling af en nærmere aftalt tillægsgodtgørelse kan afsenderen i fragt-

brevet angive en værdi af godset, som overstiger den i § 29, stk. 2, fastsatte begrænsning. I så fald træder den angivne værdi i stedet for denne begrænsning.

Erstatningens størrelse ved beskadigelse

§ 31. Ved beskadigelse af godset skal fragtføreren erstatte værdiforringelsen beregnet i overensstemmelse med den i § 29, stk. 1 og 3, fastsatte værdi af godset.

Stk. 2. Erstatningen kan dog ikke overstige det beløb, som skulle have været betalt, dersom sendingen eller, hvis kun en del af sendingen er forringet i værdi som følge af beskadigelsen, denne del var gået tabt.

Erstatning ved forsinkelse

§ 32. Godtgøres det, at der er lidt skade som følge af forsinkelse, skal fragtføreren erstatte skaden, dog ikke ud over fragtbeløbet.

Særlig interesse i aflevering

§ 33. Afsenderen kan mod at betale den tillægsgodtgørelse, som måtte være aftalt, i fragtbrevet fastsætte et beløb, som angiver, hvad en særlig interesse i rigtig aflevering udgør i tilfælde af bortkomst eller beskadigelse eller overskridelse af den aftalte afleveringsfrist. Er der angivet en sådan særlig interesse, kan der ud over, hvad der følger af §§ 29-32, kræves erstatning for yderligere skade, som godtgøres at være sket, indtil det fastsatte beløb.

Ansvar for opkrævning af efterkravsbeløb

§ 34. Er godset blevet afleveret til modtageren uden opkrævning af efterkravsbeløb, som fragtføreren efter fragtaftalen skulle opkræve, skal fragtføreren erstatte afsenderen hans tab indtil efterkravsbeløbet med forbehold af retten til at afkræve modtageren det betalte beløb.

Rente m.v.

§ 35. Af erstatningsbeløb kan kræves rente med fem procent årlig fra den dag,

da skriftligt krav afsendes til fragtføreren, eller, hvis sådant krav ikke er fremsat, fra den dag, da retsforfølgning påbegyndes.

Stk. 2. Kræves der erstatning i mønt, der ikke er gangbar på det sted, hvor betaling sker, omregnes beløbet til stedets mønt efter værdien på betalingsdagen.

Erstatningskrav på

andet grundlag end aftale

§ 36. Kræves erstatning for bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse på andet grundlag end aftale, kan fragtføreren og andre, for hvem han efter § 4 er ansvarlig, påberåbe sig de bestemmelser i denne lov, som udelukker fragtføreren ansvar, eller som angiver eller begrænser erstatningens størrelse.

Forsæt og grov uagtsomhed

§ 37. Har fragtføreren forvoldt skaden med forsæt eller ved grov uagtsomhed, kan han ikke påberåbe sig de bestemmelser i dette kapitel, som udelukker eller begrænser hans ansvar, eller som ændrer bevisbyrden.

Stk. 2. Det samme gælder, dersom andre, for hvem fragtføreren efter § 4 er ansvarlig, i tjenesten har udvist forsæt eller grov uagtsomhed. Disse kan ej heller med hensyn til deres personlige ansvar påberåbe sig de i stk. 1 nævnte bestemmelser.

Kapitel V

Indsigelser. Søgsmål

Indsigelser

§ 38. Har modtageren modtaget godset uden i forening med fragtføreren at undersøge dets tilstand og uden at gøre indsigelse over for fragtføreren på grund af bortkomst eller beskadigelse med angivelse af bortkomstens eller beskadigelsens almindelige beskaffenhed, skal det, hvis ikke andet godtgøres, lægges til grund, at han har modtaget godset i den i fragtbrevet angivne tilstand. Indsigelse skal gøres senest ved afleveringen, når det drejer sig

om bortkomst eller beskadigelser, der er synlige, og ellers inden 7 dage derefter, søn- og helligdage ikke medregnet. Indsigelse skal ske skriftligt, hvis bortkomsten eller beskadigelsen ikke var synlig.

Stk. 2. Har modtageren og fragtføreren i forening undersøgt godsets tilstand, kan bevis mod, hvad der herved er fastslået, kun føres, hvis bortkomsten eller beskadigelsen ikke var synlig, og hvis modtageren skriftligt har gjort indsigelse over for fragtføreren inden 7 dage efter undersøgelsen, søn- og helligdage ikke medregnet.

Stk. 3. Erstatning for forsinket aflevering skal kun betales, hvis modtageren inden 21 dage efter den dag, da godset blev stillet til hans rådighed, skriftligt har meddelt fragtføreren, at han vil påberåbe sig forsinkelsen.

Stk. 4. Fragtføreren og modtageren skal give hinanden rimelig bistand til at foretage nødvendige undersøgelser.

Domstolenes kompetence. Værneting

§ 39. Søgsmål kan kun anlægges i den stat, hvor sagsøgte har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller den filial eller det agentur, hvorigennem fragtaftalen blev indgået, eller i den stat, hvor godset blev overtaget til befordring, eller hvor bestemmelsesstedet er beliggende. Parterne kan dog vedtage, at søgsmål skal kunne anlægges i en anden stat, hvis denne har tiltrådt den i § 1, stk. 1, nævnte konvention.

Stk. 2. Sagen kan her i riget anlægges ved en ret, i hvis kreds et af de i stk. 1, 1. punktum, nævnte steder er beliggende, eller for hvilken parterne har vedtaget at indbringe den.

Fuldbyrdelse af domme m.v.

§ 40. Er søgsmål anlagt ved eller afgjort af en efter § 39, stk. 1, kompetent domstol, kan nyt søgsmål om samme krav mellem de samme parter ikke anlægges, medmindre afgørelsen i det første søgsmål ikke

kan fuldbyrdes i den stat, i hvilken det nye søgsmål anlægges.

Stk. 2. Domme, herunder udeblivelsesdomme, afsagt af en domstol i en stat, som har tiltrådt den i § 1, stk. 1, nævnte konvention, og forlig, der er indgået eller bekræftet for en sådan domstol, kan fuldbyrdes her i riget, når de kan fuldbyrdes i den stat, hvor dommen er afsagt eller forliget indgået. Denne bestemmelse finder ikke anvendelse på domme, som kun har foreløbig eksekutionskraft, eller på afgørelser, hvorved det pålægges en sagsøger, som helt eller delvis taber sagen, af denne grund at udrede erstatning ud over sagsomkostningerne.

Stk. 3. Begæring om fuldbyrdelse af de i stk. 2 nævnte udenlandske domme og forlig skal ledsages af en bekræftet udskrift af dommen eller forliget og en erklæring fra myndighederne i vedkommende stat om, at dommen eller forliget vedrører en befordring, som er omfattet af den i § 1, stk. 1, nævnte konvention, samt at afgørelsen kan fuldbyrdes i den stat, hvor dommen er afsagt eller forliget indgået. Udskriften og erklæringen kan kræves ledsaget af en bekræftet oversættelse til dansk.

Forældelse

§ 41. Søgsmål skal anlægges inden et år eller, hvis der er udvist forsæt eller grov uagtsomhed, inden tre år.

- Stk. 2.* Forældelsesfristen regnes
- a) ved forsinkelse, beskadigelse eller delvis bortkomst fra den dag, da godset blev afleveret,
 - b) ved fuldstændig bortkomst fra den tredivte dag efter udløbet af den aftalte afleveringsfrist eller, hvor ingen afleveringsfrist er aftalt, fra den tredivstyvende dag efter, at fragtføreren overtog godset,
 - c) i andre tilfælde fra udløbet af en frist på tre måneder efter fragtaftalens indgåelse.

Stk. 3. Skriftligt krav standser forældelsesfristens løb indtil den dag, da fragtføre-

ren skriftligt afviser kravet og tilbagesender de dokumenter, som fulgte med dette. Anerkendendes kravet delvis, begynder forældelsesfristen kun igen at løbe, for så vidt angår den del af kravet, hvorom der stadig er strid. Det påhviler den, som gør gældende, at kravet eller svaret herpå er modtaget af den anden part, og at dokumenterne er tilbagesendt, at godtgøre dette. Yderligere krav vedrørende samme sag standser ikke forældelses løb.

Stk. 4. Om afbrydelse og standsning af forældelsesfristen gælder i øvrigt reglerne i den stat, i hvilken sagen anlægges.

Stk. 5. Et krav, som er forældet, kan ikke fremsættes som modkrav eller indsigelse under rettergang.

Voldgift

§ 42. Fragtaftalen kan indeholde bestemmelse om, at tvistigheder skal afgøres ved voldgift, når det samtidig bestemmes, at voldgiftsretten skal anvende den i § 1, stk. 1, nævnte konvention eller en hermed stemmende lov.

Kapitel VI

Befordring, som udføres af flere fragtførere efter hinanden

§ 43. Udføres en befordring af flere landevejsfragtførere efter hinanden med en og samme aftale som grundlag, er hver af fragtførerne ansvarlig for befordringen i dens helhed, idet den anden fragtfører og enhver af de følgende ved deres modtagelse af godset og fragtbrevet bliver part i fragtaftalen på fragtbrevets vilkår.

§ 44. Den fragtfører, som modtager godset fra en foregående fragtfører, skal give denne en dateret og underskrevet kvittering og anføre sit navn og sin adresse på det andet eksemplar af fragtbrevet. Om fornødent skal han på dette eksemplar og på kvitteringen tage forbehold af den i § 10, stk. 1 og 2, nævnte art. Bestemmelserne i §

11 finder anvendelse på forholdet mellem fragtførerne.

§ 45. Bortset fra modkrav eller indsigelser fremsat under rettergang om krav med grundlag i samme fragtaftale kan søgsmål om ansvar for bortkomst, beskadigelse eller forsinkelse kun anlægges mod den første fragtfører, den sidste fragtfører eller den fragtfører, som udførte den del af befordringen, hvorunder den begivenhed, som har forårsaget bortkomsten, beskadigelsen eller forsinkelsen, indtraf. Søgsmål kan anlægges mod flere fragtførere ved samme retssag.

§ 46. En fragtfører, som har udredet erstatning, kan kræve erstatningen med renter og omkostninger betalt af de andre fragtførere, der har deltaget i befordringen, efter følgende regler:

- den fragtfører, der har forvoldt skaden, er ene ansvarlig for erstatningen,
- har flere fragtførere forvoldt skaden, skal hver af dem betale erstatning i forhold til sin del af ansvaret eller, hvor det ikke er muligt at fordele ansvaret, i forhold til sin andel i fragten,
- kan det ikke fastslås, hvem af fragtførerne ansvaret påhviler, fordeles erstatningen på dem alle i forhold til deres andele i fragten.

Stk. 2. Er en af fragtførerne ude af stand til at betale, fordeles det manglende beløb på de øvrige i forhold til deres andele i fragten.

Stk. 3. Fragtførerne kan ved aftale fravige bestemmelserne i stk. 1 og 2.

§ 47. En fragtfører, mod hvem der rejses krav efter § 46, kan ikke bestride retmæssigheden af betaling erlagt af den fragtfører, der rejser kravet, når erstatningen er fastsat af en domstol og han er blevet behørigt underrettet om søgsmålet og har haft lejlighed til at indtræde i dette.

Stk. 2. Søgsmål om krav efter § 46 kan anlægges i en stat, hvor en af de fragtførere,

mod hvem sagen anlægges, har sin bopæl, sit hovedforretningssted eller den filial eller det agentur, hvorigennem fragtaftalen blev indgået. Alle fragtførerne kan sagsøges under samme retssag. Bestemmelsen i § 39, stk. 2, finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Bestemmelserne i §§ 40, stk. 2 og 3, og 41 gælder også for disse søgsmål. Forældelsesfristen løber dog enten fra dagen for en endelig retslig afgørelse, hvorved

den erstatning, der skal betales, er fastsat, eller, hvor en sådan afgørelse ikke foreligger, fra den dag, da erstatningen blev betalt.

Kapitel VII **Ikrafttræden**

§ 48. Denne lov træder i kraft den 1. juli 1965.

Denne bog er omfattet af lov om ophavsret og må ikke videregives – herunder udlånes, sælges eller kopieres – i digital form.
Indholdet må alene anvendes af licenstagere i henhold til de til enhver tid gældende licensbetingelser.

© Jurist- og Økonomforbundets Forlag

KAPITEL I

Lovens område m.v.

§ 1

Denne lov gælder for aftaler om vejtransport af gods med køretøj mellem flere stater, når befordringen udføres mod vederlag og efter fragtaftalen skal ske til eller fra Danmark eller mellem fremmede stater, af hvilke mindst den ene har tiltrådt den i Genève den 19. maj 1956 undertegnede konvention om fragtaftaler ved international godsbefordring ad landevej.

Stk. 2. Loven gælder ikke for befordringer, der omfattes af internationale postkonventioner, begravelsestransporter og befordring af flyttegods.

Stk. 3. Aftaler, som fraviger lovens bestemmelser, herunder aftaler om, at retten til forsikringsbeløb overlades fragtføreren, eller om ændring af bevisbyrden, er ugyldige, bortset fra hvad der følger af § 46, stk. 3.

Stk. 4. Justitsministeren kan bestemme, at lokal grænsetrafik helt eller delvis undtages fra lovens bestemmelser.

Til stk. 1. Loven gælder for aftaler om vejtransport

1. Baggrund

1.1. CMR-konventionens tilblivelse

Transportretten og frem for alt den privatretlige regulering af retsforholdet mellem fragtføreren og afsenderen af gods hører til et af de retsområder, hvor der er størst behov for retssikkerhed og retsenhed. Den første internationale overenskomst til sikring af retsenheden inden for transportretten var Jernbanegodskonventionen indgået i Bern den 14. oktober 1890 (CIM). Herefter fulgte den i Bruxelles den 25. august 1924 afsluttede internationale konvention om indførelse af visse ensartede regler om konnossementer (Haag-reglerne) og

konventionen af 12. oktober 1929 angående indførelse af visse ensartede regler om international luftbefordring (Warszawa-konventionen).

Under hensyn til den stadig voksende betydning af den internationale godstrafik ad landevej i årene efter anden verdenskrig indledtes der i slutningen af 1940'erne forhandlinger inden for De Forenede Nationers økonomiske Kommission for Europa (ECE, nu UNECE) med det formål at tilvejebringe en konvention om dette inden for den almindelige fragtretts sidste område, som ikke var blevet gjort til genstand for international regulering. I forhandlingerne, i hvilke Danmark ikke var repræsenteret, deltog foruden en række medlemslande også repræsentanter for Det Internationale Handelskammer (ICC), Den Internationale Vejtransportunion (IRU) og det Internationale Privatretsinstitut i Rom (UNIDROIT).

Forhandlingerne resulterede i undertegnelsen i Genève den 19. maj 1956 af en *Konvention om Fragtaftaler ved international Godsbeholdning ad Landevej* (Convention relative au Contrat de Transport international de marchandises par route, engelsk version Convention on the Contract for the International Carriage of Goods by Road, officiel forkortelse: CMR).

Konventionen er ikke ledsaget af officielle motiver, og konferencedokumenterne er ikke offentliggjort. De opbevares i UNECE's arkiver i Genève og hos UNIDROIT, hvor der imidlertid er mulighed for at få indsigt i dokumenterne. Endvidere findes et udvalg af dokumenterne hos instituttet for Sø- og Søhandelsret ved Universitetet i Hamburg.

Konventionen er kommenteret af ALBERT A. BUZZI-QUATTRINI i »*Übereinkommen über den Beförderungsvertrag im internationalen Strassengüterverkehr (CMR)*« Wien 1961. Kommentaren bygger på konventionens forarbejder og motiverne til den tyske lov af 16. august 1961 om ratifikation af konventionen. Endvidere har professor Dr. LOEWE, der var referent for den arbejdsgruppe, der udarbejdede konventionen, efter anmodning fra ECE på grundlag af sine notater udarbejdet en kommentar til konventionen. Denne kommentar blev udgivet i 1974 under betegnelsen Dok. ECE/TRANS/14 og er tillige offentliggjort i ETL 1976, s. 503 ff.

Efter at konventionen med Italiens ratifikation den 3. april 1961 var ratificeret af fem stater, trådte den i henhold til bestemmelsen i art. 43, stk. 1, i kraft den 2. juli 1961.

På det nordiske justitsministermøde i juni 1960 vedtoges det, at hvert af de nordiske lande skulle nedsætte et udvalg til overvejelse af spørgsmålet om ratifikation af konventionen. Et af Justitsministeriet i overensstemmelse hermed den 11. marts 1961 nedsat udvalg afgav i 1962 betænkning (Betænkning nr. 319 af 1962 angående fragtaftaler vedrørende international godsbeholdning